

Predgovor

U ovom novom stoljeću, prijevara u financijskim izvještajima sve je više postala ozbiljan problem za poslovanje, državu i investitore. Zaista, problem prijeteći da potkopava povjerenje tržišta kapitala, korporativnih vođa, pa čak i časte revizorske profesije.

Revizori su posebno teško pogođeni zbog naizgled nesposobnosti da otkriju prijevaru masivnih razmjera. Novčane presude u stotinama milijuna dolara protiv ovlaštenih javnih računovodstvenih tvrtki (CPA) postale su uobičajene, a jedna od najvećih revizorskih tvrtki, Arthur Andersen, u potpunosti je nestala.

Mnogi znalci kažu da je proces revizije – kakav smo poznavali generacijama – propao. No, to možda i nije sasvim loše. Jer, ako revizija ne uspijeva otkriti ove ogromne zločine, osmišljene na samom vrhu naših javnih poduzeća, kakva korist od nje?

Vrhovni sud Sjedinjenih Država suglasio se s tom premisom 1984. kad je potvrdio da je neovisni revizor zaista “javni pas čuvar”. No, u četvrt stoljeća nakon te izjave, nastavljam gledati previše situacija u kojima pas čuvar spava, nema zube ili je prestar da progoni plijen.

Kako bismo naučili vrijedne povijesne lekcije, moramo sagledati gdje smo bili da bismo znali kamo bismo trebali ići. Iz zabilježene povijesti od početka 1900-tih, primarna uloga revizora je bila otkriti i spriječiti prijevaru. Tad je to bilo mnogo lakše činiti: poduzeća su bila mala, financijskih transakcija je bilo manje, a za transnacionalne korporacije i financijske konglomerate se nije znalo.

Ali, kako se trgovina ubrzala, revizor je morao obaviti više s manje; pažljivo ispitivanje svake pojedine transakcije protiv prijevare postalo je fizički nemoguće. Od vremena sloma dioničkog tržišta 1929. – zbog ne u malom dijelu raširenih prijevara – do 1980-ih, fokus revizije se promijenio. Tijekom tog razdoblja, revizor je potrošio većinu svojih napora na pitanja izvještavanja.

Financijskim nitkovima nije trebalo dugo da primijete da pas čuvar više ne laje. Poduzetni prodavatelj osiguranja Stanley Goldblum je 1970-ih izvrgao ruglu reviziju vođenu na tradicionalni način. Upravo ispred nosa njegove neovisne CPA tvrtke, Goldblumova kompanija, Equity Funding, lako je dodala 65.000 lažnih imatelja polica na svoj popis, zajedno sa 800 milijuna dolara lažne imovine.

Goldblumova organizirana prijevara bila je samo početak kaskade spektakularnih revizorskih propusta, od štednih i kreditnih debakla do Enrona, WorldComa i Madoffa. Time je refren samo postao glasniji: “Gdje su bili revizori?”

Odgovor je, koliko god čudno bilo, revizori su bili suviše zaposleni revidiranjem da bi pronašli prijevaru. No, ne krivite ih, jer oni su činili samo ono čemu su ih učili. Ili, točnije, čemu ih *nisu* naučili.

Kao što će vam reći svaki računovodstveni diplomant u posljednjih 30 godina, količina edukacije protiv prijevara na fakultetu ne samo da nije adekvatna; praktički

ne postoji. Dio razloga leži u nedostatku autoritativnih tekstova iz tog područja. Srećom, s knjigama poput ove, situacija se mijenja.

Drugo izdanje *Prijevare u financijskim izvještajima: sprečavanje i otkrivanje* Zabi-hollaha Rezaee i Richarda Rileyja činit će pravu razliku. Izuzetno dobro istražena i poduprta suvremenim primjerima, *Prijevare u financijskim izvještajima* ne samo da objašnjava razumljivim jezikom kako su te prijevare počinjene, već nudi vrijedan savjet kako ih spriječiti i otkriti.

Međutim, rad autora nadilazi pomoć u edukaciji studenata računovodstva i revizora. On je vrijedan referentni vodič za ispitivače prijevare, revizijske odbore, upravu i regulatore; i za još jedan važan zupčanik u mehanizmu: investitore koji bi mogli sve izgubiti.

Obrazovanje je mač potreban za borbu protiv uredskog kriminala. A u tom ratu, *Prijevare u financijskim izvještajima* može biti moćno oružje.

Joseph T. Wells, CPA, CFE
Osnivač i predsjednik
Udruženja ovlaštenih ispitivača prijevare

Povjerenje je temelj financijskih tržišta. Prijevara u financijskim izvještajima *narušava to povjerenje*. Ova knjiga ovlašćuje čitatelje artikuliranjem najboljih praksi sprečavanja, odvrćanja, otkrivanja i istraživanja prijevara u financijskim izvještajima. Taj cilj ispunjava detaljnim ispitivanjem “kako su učinjene” neke od najzloglasnijih prijevara u posljednjih 25 godina – Enron, WorldCom, Adelphia, Bernard Madoff, Stanford Financial, Satyam, pa čak i Al Capone – pažljivim ispitivanjem uloga i odgovornosti glavnih igrača u ustroju korporativnog upravljanja – odbora direktora, revizijskog odbora, višeg menadžmenta, internih revizora, eksternih revizora i regulatora – te opisivanjem alata i tehnika najbolje prakse koje će čitateljima pomoći identificirati, istražiti i izliječiti prijevaru u njihovim vlastitim organizacijama.

Kao što se pokazalo u katastrofalnom slomu tržišta nekretnina i nestajanju jezgre financijske industrije 2008., učinkovitost, likvidnost, sigurnost i izdržljivost financijskih tržišta vitalna je za ekonomski prosperitet i rast nacije, jer više od 110 milijuna Amerikanaca izravno ili neizravno ulaže na tržištima kapitala. Investitori ulažu tako dugo dok imaju povjerenja u kvalitetu, pouzdanost i transparentnost financijskih informacija, uključujući revidirane financijske izvještaje. Prijevara u financijskim izvještajima ozbiljna je prijetnja povjerenju tržišnih sudionika u financijske informacije. Postojanje i tvrdokornost financijske prijevare nastavljaju zabrinjavati regulatore i poslovnu i investicijsku zajednicu. Ukratko, “problem prijevare” stalno je prisutan i raste. Od srpnja 2002. Ministarstvo pravosuđa je donijelo gotovo 1300 osuda za prijevaru. Tako je: nekih 1300 varalica je sada u zatvoru. No, tragedija nadilazi one koji su proglašeni krivima: zaposlenici gube radna mjesta, 401.000 investitora je zbrisana, a bogatstvo nestaje preko noći. Ova knjiga daje uvid kako čitatelji mogu pomoći spriječiti, odvratiti i otkriti prijevaru što je ranije moguće.

Nedavni ekonomski pad daje poticaje i prilike menadžmentu da se angažira oko prijevara u financijskim izvještajima. Menadžment je pod velikim pritiskom da upravlja zaradama, a namještanje knjiga način je postizanja financijskih ciljeva koji ispunjavaju očekivanja investitora i analitičara za održivim rezultatom. Također, prilike za prijevaru u financijskim izvještajima veće su tijekom razdoblja ekonomskog pada jer mnoge kompanije pokušavaju smanjiti troškove te ne ulažu u interne kontrole, mehanizme upravljanja i upravljanje rizikom. Stoga, “kad vodostaj rijeke padne, vidi se više stijena”; slično, tijekom teških financijskih vremena više prijevara izlazi na vidjelo. Tijekom financijskih kriza i ekonomskih padova, fokus na sprečavanje i otkrivanje prijevara u financijskim izvještajima jest važniji no ikad, kako investitori, regulatori i poduzeća nastoje bolje razumjeti korporativne nezakonite postupke i loše upravljanje. Tijekom nedavnog previranja na tržištima kapitala, Komisija za vrijednosnice (SEC) poduzela je nekoliko aktivnosti za borbu protiv prijevare i kršenja zakona o vrijednosnicama, uključujući iniciranje više od

50 istraga u toku u području drugorazrednih kredita, kažnjavanje menadžera *hedge* fondova za prijevorno zavaravanje investitora, kažnjavanje brokera za varanje klijenata i ispitivanje Fannie Mae i Freddie Maca za računovodstvenu prijevornu. Slično i Savezni istražni ured (FBI) doživljava eksponencijalni rast slučajeva prijevare te nedavno izvještava o više od 2000 istraga u vezi hipotekarnih prijevora i 566 istraga korporativne prijevare.

Pa, kako se to događa? Počinitelji financijskih prijevora su općenito uzorni građani prije svog pada – oni su važni članovi zajednice, dobro obrazovani, često oženjeni, s djecom ili čak unucima, izuzetno uspješni – i popis se nastavlja. Odbori direktora, revizijski odbori, viši menadžment i redovni zaposlenici trebali bi prepoznati kako jedan revizijski slučaj prijevare u financijskim izvještajima može žestoko oštetiti mnogo godina povjerenja investitora u poštenje njihova poduzeća. Učinkovito korporativno upravljanje, djelotvorni sustav uravnoteženja tri oblika vlasti, pojačana pravila vladanja, učinkoviti programi protiv prijevora, vruća linija za zviždače, zaštita zviždača i slični postupci mogu spriječiti, otkriti i ublažiti prijevornu. Nadalje, rizik urotničkog ponašanja i nadglasavanja menadžmenta može se znatno smanjiti kad postoje učinkovite funkcije pravila vladanja, upravljanja rizikom, nadzora upravljanja i zviždača.

Iako pravila i regulative smanjuju poticaje i prilike počiniteljima da počine prijevornu, snažno korporativno upravljanje i edukacija i praksa protiv prijevare, uključujući svijest zaposlenika i javnosti, te budnost investitora često su najučinkovitiji u sprečavanju i otkrivanju prijevora u financijskim izvještajima.

Proučavanje prijevora u financijskim izvještajima i knjiga poput ove vrijedno je prvenstveno zato što učinkovitost i zdravlje kompanija, kao i veća tržišta kapitala, uglavnom ovise o kvaliteti, poštenju, korisnosti i pouzdanosti financijskih informacija. Sprečavanje i otkrivanje prijevora u financijskim izvještajima ključni su za ekonomski rast i napredak Sjedinjenih Država. Ova knjiga također ocjenjuje posljedice prijevora u financijskim izvještajima i njihov utjecaj na ljude – stvarne ljude – i na poštenje i kvalitetu procesa financijskog izvještavanja. Dodatno, ona predlaže načine poboljšavanja sprečavanja, odvracanja i otkrivanja. Općenito, velika većina poduzeća s čijim se vrijednosnicama javno trguje u Sjedinjenim Državama ima odgovorno upravljanje, koristi pouzdani proces financijskog izvještavanja i vodi svoje poslovanje na etičan i zakonit način; međutim, zbog toga što “jedna loša jabuka kvari čitavu bačvu”, cijelo društvo, poslovna zajednica, računovodstvena struka i vlada imaju uvriježeni interes za sprečavanje i otkrivanje prijevora u financijskim izvještajima kako se ne bi podrivalo povjerenje u korporativnu Ameriku.

SVRHA KNJIGE

Vrlo poznati slučajevi prijevare u financijskim izvještajima poput HealthSouth, Phar-Mor, Tyco, ZZZZ Best i drugih stvorili su ozbiljnu zabrinutost oko nedostatka adekvatnog i odgovornog korporativnog upravljanja i odgovornosti. Prijevora je odgovornost svih. Usprkos tome, odgovornost je tima vrhovnog menadžmenta da je

spriječi prije no što se dogodi, te da stvori adekvatne i učinkovite strukture internih kontrola za otkrivanje i ispravljanje prijevornih aktivnosti. "Signal s vrha" koji određuje korporativno vodstvo, uključujući odbor direktora i revizijski odbori koji ga predstavljaju kako ne bi dopustili neobične poslovne prakse, agresivne računovodstvene metode, zarade menadžmenta ili kršenja praktičnih zakona i pravila poduzeća, kao i kodeksa poslovanja, igra važnu ulogu u sprečavanju i otkrivanju prijevora u financijskim izvještajima. Fokusiranjem na ulogu upravljanja, ova knjiga pruža svim zainteresiranim skupinama, uključujući menadžere, nadzornike i zaposlenike, bolje razumijevanje o razlozima nastanka prijave u financijskim izvještajima, kao i o načinima sprečavanja i otkrivanja. Ova knjiga podcrtava značaj i daje teoretski i praktični vodič za prepoznavanje, sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijave u financijskim izvještajima. Sadržaj ove knjige, uključujući kratki pregled svakog poglavlja, sažima čitatelju pregled nadolazećih tema.

Kako je ova knjiga nastajala 2009. godine, 111. Kongres uveo je nekoliko prijedloga zakona za borbu protiv uredskog kriminala, posebno protiv prijave u financijskim izvještajima financijskih institucija. Ovi su zakoni uvedeni kao odgovor na nedavne financijske krize i rezultirajući ekonomski slom, te kako bi se pozabavili problemima prijave u nekoliko područja, uključujući (1) prijavu na financijskom tržištu (nadopuna Zakona protiv prijave na tržištima, Zakon za sprečavanje prijave i oporavak), (2) hipotekarnu prijavu (Zakon o snagama za borbu protiv nacionalne hipotekarne prijave, Zakon za zaustavljanje hipotekarne prijave, Zakon protiv prijave kod zapljene), (3) zdravstvenu prijavu (Zakon za sprečavanje prijave u zdravstvu) i (4) pronevjeru državnog novca (Zakon o zaštiti zviždača) te poreznu prijavu (Zakon o zaustavljanju zloupotrebe poreznih utočišta).

Prijava u financijskim izvještajima nastavlja biti glavni izazov za organizacije širom svijeta, a njena upornost u razdoblju nakon donošenja Zakona Sarbanes-Oxley (SOX) odražava žestinu prijave u financijskim izvještajima i prepoznavanje hitne potrebe za praksom i edukacijom protiv prijave.

Prijava u financijskim izvještajima: sprečavanje i otkrivanje, drugo izdanje, superiorna je referenca za sve poslovne stručnjake kojima je potrebno suvremeno razumijevanje prijave u financijskim izvještajima, uključujući odvratanje, sprečavanje i otkrivanje. Za razliku od ostalih knjiga o prijavi koje se prvenstveno fokusiraju na profesionalnu prijavu, više od 300 stranica *Prijava u financijskim izvještajima* daje jasan opis uloga i odgovornosti svih koji su uključeni u proces financijskog izvještavanja, uključujući odbor direktora, starije izvršitelje, interne i eksterne revizore, pravne savjetnike, financijske savjetnike, zaposlenike i investitore u odvratanju, sprečavanju i otkrivanju prijave. Jednostavan jezik ilustrira teorijske i praktične koncepte i postupke za pomoć razumijevanju složenih procesa financijskog izvještavanja i izloženosti raznim prijevornim aktivnostima. Obrasci izvještaja, primjeri i dokumenti promoviraju razumijevanje poticaja, prilika i racionalizacija u stvarnom svijetu za sudionike financijskog izvještavanja koji se angažiraju u prijavama u financijskim izvještajima. Ovo drugo izdanje sadrži nove reforme korporativnog upravljanja u razdoblju nakon SOX-a, uključujući odredbe SOX zakona, globalnu regulativu i najbolju praksu, etička razmatranja i načela korporativnog up-

ravljanja. Problemi koji se javljaju u etici i korporativnom upravljanju integrirani su u sva poglavlja. Novo izdanje također uključuje obilježja, praktične primjere i usavršavanja vrijedna profesionalcima svih razina, korporativnim vođama, direktorima, izvršiteljima i edukatorima bez kompromitiranja praktične korisnosti knjige za revizore i praktičare. Pojačan je sadržaj, stil, jasnoća i predstavljanje materijala kroz čitavu knjigu.

Ova knjiga pomaže sljedećima:

Revizorima. Interni i eksterni revizori pronaći će poglavlja relevantna, korisna i prikladna za svoje revizorske funkcije, prilagođena njihovim revizorskim postupcima za sprečavanje i otkrivanje prijevare.

Korporacijama, njihovim odborima direktora, revizijskim odborima, izvršnim direktorima, pravnim savjetnicima, menadžerima, nadzornicima i zaposlenicima. Najbolje prakse korporativnog upravljanja, financijskog izvještavanja i revizorskih funkcija, odredbe SOX-a i povezanih SEC-ovih provedbenih pravila te revizijskih standarda Odbora za nadzor računovodstva javnih poduzeća (PCAOB) raspravljani kroz knjigu trebali bi pomoći javnim poduzećima i njihovim odborima direktora, izvršnim direktorima i pravnim savjetnicima da učinkovito izvršavaju svoje odgovornosti u izradi financijskih izvještaja visoke kvalitete, koji ne sadrže značajna pogrešna prikazivanja uzrokovana pogreškama i prijevarom.

Poslovnim školama i programima usavršavanja. Knjiga se lako može koristiti u obrazovnim programima i programima usavršavanja poslovnih škola i profesionalnih organizacija. Ostali profesionalci, poput upravljačkih računovođa, internih revizora, korporativnih pravnih savjetnika, financijskih institucija i financijskih analitičara koji pružaju računovodstvene, revizijske, pravne i financijske usluge korporacijama, trebali bi naći ovu knjigu relevantnom i korisnom za svoje profesionalne usluge i aktivnosti.

Međunarodnim praktičarima i studentima. Rasprave o globalnom korporativnom upravljanju i procesu usklađivanja standarda financijskog izvještavanja i revizijskih standarda čine knjigu privlačnom korporacijama, poslovnim školama i profesionalcima širom svijeta. U značajnom su opsegu uključene rasprave o modelima korporativnog upravljanja širom svijeta, Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim standardima revidiranja i izražavanja uvjerenja (MRevS).

VAŽNO U DRUGOM IZDANJU

- Regulatorne reforme i najbolje prakse u razdoblju nakon SOX-a sastavni su dio svih 14 poglavlja.
- Svako poglavlje uključuje ciljeve poglavlja i sažetak.
- Praktični primjeri poput Enrona, WorldComa, Adelphijske, Tycoa, HealthSoutha i drugih, te obrasci izvještaja i dokumenata uključeni su u sva poglavlja.

- Slučajevi prijave u financijskim izvještajima koji su se dogodili u razdoblju nakon donošenja SOX-a, uključujući Madoffa, Standard Financial i Satyam, te odvratanje od prijave predstavljene su kroz tekst.
- Sva su poglavlja osuvremenjena kako bi obradila nastale inicijative koje se tiču financijskog izvještavanja i korporativnog upravljanja, te revizorskih funkcija (provedbena pravila vezana uz SOX i SEC, računovodstveni standardi koje je izdao PCAOB, tehnološka unapređenja i globalizacija).
- Preporuke Savjetodavnog odbora SEC-a za smanjenje složenosti procesa financijskog izvještavanja i poboljšanje kvalitete financijskih izvještaja protkane su kroz čitavu knjigu.
- Preporuke Savjetodavnog odbora Ministarstva financija za poboljšanje kvalitete revizije ugrađene su kroz čitavu knjigu.
- Integrirana revizija financijskih izvještaja i internih kontrola nad financijskim izvještavanjem u skladu s PCAOB-ovim revizijskim standardom br. 5 i njegov utjecaj na smanjenje prijave dodani su u odgovarajuća poglavlja.
- Opisane su inicijative koje su se pojavile u financijskom izvještavanju i reviziji, uključujući kretanje prema MSFI i MRevS, kao i upotreba XBRL platforme izvještavanja.
- Kroz cijelu knjigu integrirani su programi, postupci i vježbe protiv prijave.
- Cijelo jedno poglavlje posvećeno je ulozi tehnologije u prijavi u financijskim izvještajima.

ORGANIZACIJA KNJIGE

Fokus drugog izdanja i dalje je na važnosti korporativnog upravljanja u sprečavanju i otkrivanju prijave u financijskim izvještajima, uključujući ispitivanje stvarnih prijave i praktičnih alata i tehnika za izvršavanje dužnosti u borbi protiv prijave. Organizacija drugog izdanja daje maksimalnu fleksibilnost u izboru količine i redoslijeda materijala o prijavi u financijskim izvještajima. Knjiga je organizirana u četiri dijela, kako slijedi:

Dio	Predmet	Poglavlja
1	Financijsko izvještavanje i prijave u financijskim izvještajima	1 & 2
2	Profil, taksonomija i sheme prijave u financijskim izvještajima	3 – 5
3	Korporativno upravljanje i njegova uloga u sprečavanju i otkrivanju prijave u financijskim izvještajima	6 – 12
4	Digitalni (računalni) pristupi prijavi i forenzičko računovodstvo	13 & 14

Svako poglavlje počinje pregledavanjem stvarne prijave kao osnovom za daljnji pregled određenih glavnih tema poglavlja, a završava dijelom pod naslovom “Mjere protiv prijave u praksi”, što pomaže čitatelju u daljnjoj identifikaciji primjene materijala iz poglavlja u sprečavanju, otkrivanju i odvratanju od prijave. Četrnaest poglavlja drugog izdanja organizirana su u četiri dijela. Prvi dio sadrži dva

poglavlja koja opisuju važnost financijske informacije na našim tržištima kapitala i u našem društvu kao i upornost prijevare u financijskim izvještajima koja nastavlja ugrožavati poštenje i kvalitetu procesa financijskog izvještavanja čak i nakon Zakona Sarbanes-Oxley. Ova poglavlja ispituju prijevaru u financijskim izvještajima, njezinu definiciju, troškove, prirodu i značaj, kao i proces financijskog izvještavanja u poduzećima s čijim se vrijednosnicama javno trguje.

Drugi dio, predstavljen u poglavljima od trećeg do petog, opisuje profile, taksonomiju i sheme prijevare u financijskim izvještajima, kao i edukaciju protiv prijevare, programe i prakse za njeno sprečavanje i otkrivanje. Treće poglavlje predstavlja profile nekoliko poduzeća koja je SEC osumnjičila za počinjenje prijevare u financijskim izvještajima, pregledava njihove navodne slučajeve prijevare i pokazuje da “namještanje knjiga” uzrokuje prijevaru u financijskim izvještajima koja rezultira kriminalom. Četvrto poglavlje predstavlja model koji se sastoji od uvjeta, korporativne strukture i izbora (3C) u objašnjavanju i analiziranju motivacija, prilika i racionalizacija za počinjenje prijevare u financijskim izvještajima. Peto poglavlje identificira i raspravlja taksonomiju i sheme prijevare u financijskim izvještajima u pokušaju pružanja boljeg razumijevanja simptoma (crvene zastavice) prijevare u financijskim izvještajima i motivacije menadžmenta da se upusti u prijevaru u financijskim izvještajima.

Treći se dio sastoji od šestog do dvanaestog poglavlja, koja predstavljaju temelj knjige. Šesto poglavlje definira korporativno upravljanje i sudionike i uloge u sprečavanju i otkrivanju prijevare u financijskim izvještajima. Sedmo poglavlje raspravlja ulogu odbora direktora u nadgledanju korporativnog upravljanja i procesa financijskog izvještavanja. Osmo poglavlje ispituje ulogu revizijskog odbora u nadgledanju učinkovitosti korporativnog upravljanja, poštenja i kvalitete financijskih izvještaja, adekvatnosti i učinkovitosti strukture internih kontrola i kvalitete revizorske funkcije. Deveto poglavlje raspravlja ulogu menadžmenta u korporativnom upravljanju i procesu financijskog izvještavanja. Menadžment je prvenstveno odgovoran za kvalitetu, poštenje i pouzdanost procesa financijskog izvještavanja. Deseto poglavlje ispituje odgovornost internih revizora za sprečavanje i otkrivanje prijevare u financijskim izvještajima. Jedanaesto poglavlje raspravlja o odgovornosti neovisnih revizora u otkrivanju prijevare u financijskim izvještajima i pružanju razumnog uvjerenja po pitanju kvalitete, poštenja i pouzdanosti objavljenih financijskih izvještaja. Dvanaesto poglavlje razmatra ulogu nekoliko regulatornih tijela (primjerice SEC, FASB, AICPA, PCAOB, IASB, NYSE, NASD) koja izravno ili neizravno utječu na korporativno upravljanje i proces financijskog izvještavanja poduzeća čijim se vrijednosnicama javno trguje.

Četvrti dio obuhvaća dva poglavlja. Trinaesto poglavlje pod naslovom “Prijevare u digitalnom okruženju” istražuje strategije elektroničke trgovine, promjene poslovnog okruženja, elektroničko financijsko izvještavanje (uključujući proširiv jezik poslovnog izvještavanja [XBRL]) i računalnu prijevaru. Četrnaesto poglavlje predstavlja prakse forenzičkog računovodstva, uključujući ispitivanje prijevare, angažmane savjetovanja pri parničanju i usluge stručnih vještaka. Ovo poglavlje također govori o edukaciji u području forenzičkog računovodstva i metodama integriranja tema forenzičkog računovodstva u nastavni program računovodstva.

Zahvale

Zahvaljujemo Odboru za nadzor računovodstva javnih poduzeća (PCAOB), Američkom institutu ovlaštenih javnih računovođa, Institutu internih revizora, Institutu upravljačkih računovođa, Udruženju ovlaštenih ispitivača prijevvara (ACFE), Komisiji za vrijednosnice i *Big Four* revizorskim tvrtkama za dozvolu citiranja i pozivanja na profesionalne standarde i ostale publikacije. Također dajemo priznanje kvaliteti objavljenih vijesti koje su citirane kroz knjigu, uključujući *Wall Street Journal*, *Washington Post*, *USA Today*, *New York Times* i ostalih.

Također zahvaljujemo našim kolegama na University of Memphis i West Virginia University za ohrabrenje i podršku. Cijenimo, također, pomoć studentice doktora Rezaee, Anne Anatolyevne Uboytseve. Zahvaljujemo članovima John Wiley & Sons, Inc. tima za njihov težak rad i posvećenost, uključujući Chrisa Gagea za upravljanje knjigom kroz proces proizvodnje, Andrew Wheeleru za napore u marketingu i Helen Cho, Timu Burgardu i Johnu DeRemigisu za uredničko vodstvo.

Naše iskrene zahvale obiteljima Rezaee, Soheili, Rose i Nicku; i obitelji Riley, Shelley, Connoru, Andrew i Kelsey. Bez njihove ljubavi, entuzijazma i podrške, ova se knjiga ne bi ostvarila na vrijeme.

Zabihollah Rezaee
Richard Riley